

Topkapı Sarayı Müzesi

22 Mart gecesi Kanal 7'de Topkapı Sarayı ile ilgili bir açık oturum vardı. Daba doğrusu sarayın emekli teknik uzmanlarından olduğunu öğrendiğimiz bir bey, sarayı temsil eden tek görevliydi. Topkapı Sarayı'nın teknik personelini küçümseyemeyiz, arşivlerin ve müzelerin kulis arkasındaki teknik personelini her zaman dinlemeliyiz. İkinci katılımcı Erdem Bey müze müdürü olmasına rağmen hiçbir zaman Topkapı'yı yönetmemiştir, alanında değerli bir uzman olduğunu biliyoruz. Lakin Topkapı Sarayı'nın kendi müdürü veya eski müdürlerinden; kütüphane, arşiv gibi seksiyon başkanlarından hiçbiri yoktu. Biz boş kaleye oynamayı, kendi kendimizi dinlemeyi pek severiz.

Bizim müzelerimiz ihtisas ve tecrübenin elan geçerli olduğu ve makam yağması sisteminin şükür ki pek ulaşmadığı yerlerdir. Müzeciler arasında

dayanışma ve meslektaş saygısı vardır ve yüz yıldır sadece Türkiye değil, Avrupa çapında müzeciler yetişmiştir (Osman Hamdi, Halil Edhem, Fikri Hoca, Aziz Bey [Ogan], Hamid Zübeyir [Koşay], Tahsin Öz, Hayrullah Örs ve diğerleri). Hele İstanbul Arkeoloji Müzeleri eski Müdürü Dr. Nuşim Asgari, Türk ve İslam Eserleri Müzesi (İbrahim Paşa Sarayı) Müdürü Dr. Nazan Ölçer ve Topkapı Müdürü Dr. Filiz Çağman, Avrupa'nın şu anda en iyilerine giren müze müdireleri arasındadır. Bilgileri, uzmanlıklarındaki derinlikleri, dil bilgileri ve örgütleme kabiliyetleriyle kişisel olarak nüfuz edinmişlerdir. Mesela Nazan Ölçer'in Avrupa müzelerinden teşhir için ödünç alamayacağı eser pek azdır. Geçen yıl "Osmanlı Çadırları" sergisi için Viyana'dan Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın portresinin aslını getirttiğini hatırlayalım. Arkeologların içinde dikkati çeken Dr. Nuşim Asgari 12 Eylül sırasında Turizm Kültür Bakanlığı gibi acayip bir kurumun müsteşarıyla çatışarak istifa etmiştir. Topkapı Müzesi'nin müdürü Dr. Çağman kütüphane başkanlığından yetiştir.

Topkapı Sarayı'nın müdürlüğü çilekeş bir görevdir. Kaç yıldır hırsızlık ve yolsuzluk gürültüsü çıkarılıyor; saray müdürü olan bir uzmanın böyle bir ortamda verimli çalışması mümkün değildir

Ünlü bir yazma ve minyatür uzmanımızdır.

Programda iddia edilen yolsuzluğa ilişkin tutarlı veriler göremedik. Mesela konuşmacı kilosu beş milyon olan sedeften bahsediyor. (Güya pahalı fiyatlara sedef alınmış) Varsa beş milyona verin biz alalım; ama böyle bir sedefle saray eşyası tamir edilmez. (Saray mobilyasının tamirati için kullanılabilecek sedefin kilosunun 150 dolar olduğunu öğrendim.) Saraydaki çöplükten bahsediyorlar ve inşaat restorasyon alanındaki çimento

torbaları ve içeriden çıkarılmış eşyaları ekranda çöp diye gösteriyorlar. Genel Müdür Alpay Pasinler, Topkapı Müze yönetimini savunan gerçek ve gerekçeli açıklamalar yaptı, çürütemediler. Nurhan Aksoy ve Gülru Neciboğlu'na verilen minyatür mikrofilmlerinin lafı edildi; pek ayıp, yani ne yapacaklardı ki? Nurhan ve Gülru hanımların eserleri ortada... Müzeler böyle uzmanlara hizmetle mükelleftir. Birinci derecedeki güvenlik alanlarına ihale hükümlerinin uygulanmadığını da bilmek gerekir. Bir müzenin noksanını, hele yolsuzluk iddialarını daha yetkili kişilerin ve bilgilice öne sürmeleri gerekir.

Maalesef müzelerimizin az sayıdaki değerli uzmanına gerekli saygı gösterilmiyor. Topkapı Sarayı'nın müdürlüğü çilekeş bir görevdir. Mesela saraya ait olması gereken (eski hünerveran atölyeleri olan Darphane) Tarih Vakfı'na verildi; Tarih Vakfı burada şehir müzesi kuracağım, diyor; oysa bu sermaye ve donanım bizim vakıfta yoktur ve halen sarayın teşhir salonu ve atölyeleri için

sarayın kullanacağı bu mekan Topkapı Müzesi'ne geri verilmiş değil; tahliye bekleniyor, dünyada hiçbir müzenin koruma tedbirleri yeterli değil; Topkapı'nınki hiç değil; bu memlekette herkes konuşur ama iki-üç sanayici hariç zenginler ve orta sınıfların müzelere bağış için elleri ceplerine pek gitmez. New York Metropolitan Müzesi devletten değil bağışçılardan geçinir. Topkapı Müzesi'ne yardım ve destek değil, aksine desteksiz hücumlar yöneltilmesini doğru bulmuyoruz ve suçlamaların daha yetkili ve belgeli olması gerektiği açıktır.

Kaç yıldır hırsızlık ve yolsuzluk gürültüsü çıkarılıyor; Topkapı Sarayı müdürü olan bir uzmanın böyle bir ortamda verimli çalışması mümkün değildir. Bu konuda kaçakçılık ve kaçak kazı yaptıranları teşhir eden Özgen Acar gibi tecrübeli gazetecilerin bilgi ve reyine başvurulmuyor; Maliye'de ve mülkiyede müzecilikten anlayan maliye memurları ve emniyet görevlilerinin istihdamı gereklidir. Zira manasız ve bilgisizce tacizlerin haddi aştığı görülüyor.

